

SULTAN BEŐINCI MEHMED REŞAD HAN

Hazırlayan: zcan F. KOŐOĐLU
izen: Yüksel AKMAN

SULTAN BEŞİNCİ MEHMED REŞAD HAN

Doğum tarihi: 2 Ekim 1844
Babası: Sultan Abdülmecid Han
Annesi: Gülcemal Kadın
Saltanatı: 1909-1918 (Hicri 1327-1336)
Vefat tarihi: 3 Temmuz 1918
Kabri: İstanbul'da, Eyüp'te
Sultan Reşad Türbesi'ndedir.
Çocukları: Ömer Fevzi Efendi,
Mehmed Nazım Efendi,
Rukiye Hanım Sultan, Dürriye Sultan,
Lütfiye Sultan.

Çamlıca Basım Yayın / 175

SULTAN BEŞİNCİ MEHMED REŞAD HAN

Hazırlayan: Özcan F. KOÇOĞLU

Çizen: Yüksel AKMAN

Genel Yayın Yönetmeni: Ömer Faruk YILMAZ

Editör: Osman DOĞAN - Selman SOYDEMİR

Tashih: Muhammet YILDIZ

Grafik Tasarım: Seyit BOR

Kapak Tasarımı: Sedat YAZILITAŞ

1.Baskı: İstanbul 2015

ISBN: 978-605-9964-53-1

Baskı ve Cilt: Fazilet Neşriyat ve Tic. A.Ş.
Bağlar Mah. Mimar Sinan Cad. No: 54
Güneşli - Bağcılar / İST. Tel: 0212 657 88 00 (pbx)
Sertifika No: 16384

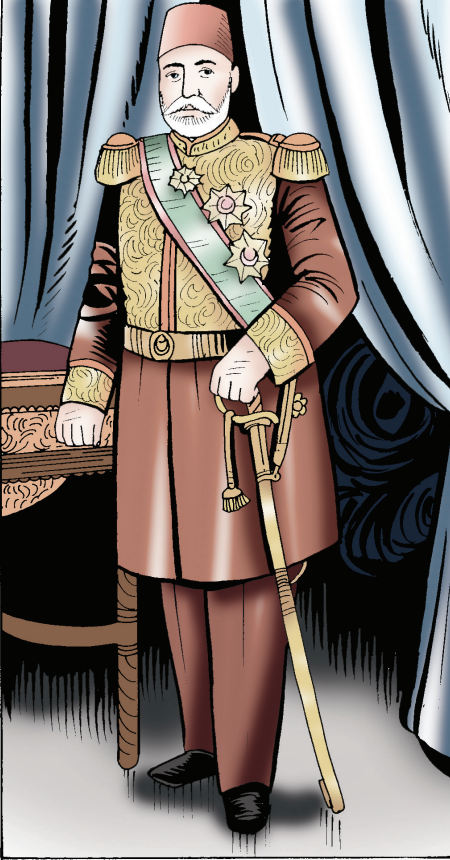
ÇAMLICA

Alemdar Mah. Divanyolu, İncili Çavuş Sok. No: 9A
Sultanahmet - Fatih / İSTANBUL
Tel-Faks: 0212 512 41 01

www.camlicabasim.com - bilgi@camlicabasim.com
T.C. Kültür Bakanlığı Yayıncılık Sertifika No: 15732

© Bu eserin bütün yayın hakları Çamlıca Basım Yayın ve Tic. A.Ş.ye aittir. İzinsiz yayımlanamaz.

SULTAN BEŞİNCİ MEHMED REŞAD HAN, SULTAN ABDÜLMECİD HAN'IN SIRAYLA TAHTA ÇIKAN DÖRT OĞLUNUN ÜÇÜNCÜSÜ, OTUZ BEŞİNCİ OSMANLI SULTANI VE DOKSAN DOKUZUNCU İSLAM HALİFESİDİR. 1/2 EKİM 1844 (19/20 ŞEYVAL 1260) CUMA/ CUMARTESİ GECESİ GÜLCEMAL KADIN EFENDİ'DEN İSTANBUL ÇIRAĞAN SARAYI'NDA DÜNYAYA GELDİ.

OSMANLI SARAYI'NDA HUSÛSİ BİR TAHSİL VE TERBİYE İLE BÜYÜDÜ. DİNİ İLİMLERİ TAHSİL ETTİ. UZUN ŞEHZADELİK DEVRİNİN ÇOĞUNU OKUMAKLA GEÇİRİP, DOĞU DİLLERİNDEN FARŞÇA VE ARAPÇA İLE BATI DİLLERİNDEN FRANZIZCA'YI İYİ DERECEDE ÖĞRENDİ. FARŞÇA'SININ MÜKEMMEL OLDUĞUNDAN BAHSEDİLİR. AĞABEYİ SULTAN İKİNCİ ABDÜLHAMİD HAN'IN, İTTİHAHÇILAR TARAFINDAN TAHTTAN İNDİRİLMESİYLE 27 NİSAN 1909 (6 REBİULAHİR 1327)'DA OSMANLI TAHTINA OTURDU.

SULTAN MEHMED REŞAD HAN'IN TAHTA GEÇİŞİNDE TARİHİ KAİDELERE AYKIRI BİR UYGULAMA YAŞANMIŞTIR. BU DA ONUN TAHTA GEÇİŞİNİN MECLİS-İ UMÛMÎ-İ MİLLÎ TARAFINDAN SEÇİMLE YAPILMASIDIR.

BU SEÇİM OSMANLI DEVLET İDARESİNİN HANEDANIN EN YAŞLISINA VERİLMESİ KANUNUNA AYKIRIYDI. DEVLETİN ŞEKLİNİN DEĞİŞTİRİLMESİ ÇALIŞMALARININ EN AÇIK ALAMETLERİNDEN BİRİYDİ.

AYANDAN FERİK SAMİ PAŞA'NIN TEKLİFİYLE "MECLİS-İ MİLLÎ" HAREKET ORDUSUNUN İSTANBUL'A GİRİŞİNİ ŞEHİRİN İKİNCİ FETHİ SAYMAK SAYGISIZLIĞINDA BULUNDUĞU İÇİN, İLK FATİH OLAN FATİH SULTAN MEHMED HAN'IN İSMİNE NAZİRE OLARAK YENİ PADİŞAHA "BİRİNCİ REŞAD" DEMEK YERİNE "BEŞİNCİ MEHMED" İSMİ VERİLMİŞ OLMASI O DEVRİN İHANETİNİ BİR KEZ DAHA ORTAYA KOYMUŞTUR.

SULTAN BEŞİNCİ MEHMED REŞAD HAN DEVİRİ KRONOLOJİSİ

27 Nisan 1909: Sultan Mehmed Reşad, 65 yaşında 35. pâdişâh olarak Osmanlı tahtına çıktı. İttihat ve Terakki Partisinin idâresi milleti bunalttı. Bu partiye karşı Hürriyet ve İtilaf Fırkası (Partisi) kuruldu.

30 Kasım 1909: Osmanlı tarihiyle ilgili çalışmalar yapmak üzere Tarih-i Osmani Encümeni kuruldu.

1910: Arnavutlar'ın ayaklanmaları.

19 Ocak 1910: Çırağan Sarayı yandı.

1911: Sultan Mehmed Reşad'ın Rumeli seyâhatine çıkması.

1911: İtalyanlar Trablus'a (Libya'ya) saldırdılar.

1912: Yeşilköy Hava Uçuş Okulu'nun Açılışı.

25 Mart 1912: Türk Ocaklarının kurulması.

1912: Balkan Devletleri birlik halinde Osmanlı Devleti'ne karşı savaşa girdiler.

18 Nisan 1912: İtalyanlar'ın Rodos, Oniki Ada ve Çanakkale Boğazı'na tecâvüzleri.

4 Haziran 1912: İstanbul'da çıkan büyük yangında 1120 ev kül oldu.

Eylül - Ekim 1912: I. Balkan Savaşı.

15 Ekim 1912: Trablus ve Bingazi'nin İtalya'ya terki. Ouchy Anlaşması, Rodos ve Oniki Ada'nın İtalya elinde kalması.

28-29 Kasım 1912: Arnavutluk'un istiklalini ilan etmesi.

23 Ocak 1913: Bâb-ı Âli Baskını: Mahmud Şevket Paşa'nın sadareti

30 Mayıs 1913: I. Balkan Savaşı'nın sona ermesi

11 Haziran 1913: Sadrâzam ve harbiye nazırı Mahmud Şevket Paşa bir suikast neticesinde öldürüldü.

21 Temmuz 1913: Edirne'nin geri alınması.

29 Ağustos 1913: Osmanlı-Bulgar sulhu: İstanbul Anlaşması.

14 Kasım 1913: Osmanlı-Yunan sulhu: Atina Anlaşması.

1914: Dış Hekimleri Mezûnîn ve Talebe Cemiyeti'nin kurulması; Türk Bilgi Derneği'nin kurulması; Medreset'ül-Hattâtîn'in kurulması; Dâr'ül-Hilâfeti'l-Âliyye Medreseleri'nin kurulması.

8 Şubat 1914: Anadolu'da Ermeni talepleri doğrultusunda ıslahatı öngören Osmanlı-Rus Anlaşması (Muamele).

28 Haziran 1914: Avusturya-Macaristan veliahdının Saraybosna'da öldürülmesi.

28 Temmuz 1914: Avusturya Macaristan'ın Sırbistan'a savaş ilanı.

1 Ağustos 1914: I. Dünya Harbi başladı.

1 Ağustos 1914: Almanya'nın Rusya'ya savaş ilanı.

2 Ağustos 1914: Osmanlı Devleti ile Almanya arasında ittifak anlaşmasının imzalanması.

4 Ağustos 1914: Birinci Dünya Savaşı'nın başlaması.

10 Ağustos 1914: Alman savaş gemilerinin (Yavuz ve Midilli) Boğazlardan geçmelerine izin verilmesi.

9 Eylül 1914: Türkiye, kapitülasyonları ilga etti. I. Cihan Harbi başlamış, fakat Türkiye henüz savaşa katılmamıştı.

29 Ekim 1914: Karadeniz'e açılan Osmanlı filosunun Rus limanlarını topa tutması.

Kasım - Aralık 1914: Enver Paşa kumandasındaki Osmanlı kuvvetlerinin Sarıkamış felaketi.

3 Kasım 1914: Rusya'nın Osmanlı Devleti'ne savaş ilanı.

5 Kasım 1914: İngiltere ve Fransa'nın Osmanlı Devleti'ne savaş ilanı.

11 Kasım 1914: Osmanlı Devleti'nin İtilaf Devletleri'ne savaş ilanı.

14 Kasım 1914: Cihad-ı Ekber ilanı.

18 Aralık 1914: Mısır'ın İngiltere himayesinde bir "krallık" haline getirilmesi, Osmanlı Devleti'nin hukukuna son verilmesi.

Ocak - Şubat 1915: Cemal Paşa kumandasındaki Osmanlı kuvvetlerinin Mısır seferi: Kanal hezimetini.

19 Şubat 1915: İngiliz ve Fransız harp gemileri, Çanakkale Boğazı'nın giriş tabyalarını topa tuttu ve karaya asker çıkarma girişiminde bulundu.

25 Nisan 1915: Müttefikler Gelibolu'ya çıkarma yaptı.

28 Nisan 1915: Birinci Kirte muharebesi başladı.

23 Mayıs 1915: İtalya, Avusturya-Macaristan'a savaş ilanı etti.

7 Kasım 1915: İngiliz Harp Kabinesi, Çanakkale'yi boşaltma kararı aldı.

19 Aralık 1915: İşgalcilere karşı ilk direniş, Hatay Dört Yol'da başladı.

28 Nisan 1916: Irak Cephesindeki savaşlarda, Kutülamare bölgesinde, beş aydır kuşatma altında olan İngiliz birlikleri, teslim oldu.

5 Haziran 1916: Lord Kitchener denizde öldü.

27 Haziran 1916: Hicaz, bağımsızlığını ilan ederek Osmanlı Devleti'nden ayrıldı.

7 Ağustos 1916: Bitlis ve Muş, Ruslardan geri alındı.

6 Nisan 1917: ABD, Almanya'ya savaş ilanı etti.

9 Ekim 1917: Rusya'da yeni bir ayaklanma çıktı. Sosyalistler Çarlık rejimine son vererek, I. Dünya Savaşından çekildiler. Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği kuruldu.

2 Kasım 1917: İngiliz İmparatorluğu, Yahudi halkına Filistin topraklarında devlet kurma hakkının yolunu açan Balfour Deklarasyonu'nu yayınladı.

8 Aralık 1917: Kudüs elimizden çıktı.

8 Ocak 1918: ABD Başkanı Wilson'un 14 maddeden oluşan ve 'Wilson İlkeleri' olarak bilinen sulh planı açıklandı.

2 Şubat 1918: ABD, Birinci Dünya Savaşı'na girdi.

10 Şubat 1918: Sultan İkinci Abdülhamîd Han, Beylerbeyi Sarayı'nda vefât etti.

3 Mart 1918: Brest Litovsk Anlaşması.

3 Mart 1918: Rusya, Brest-Litovsk Anlaşması'yla I. Dünya Savaşı'ndan çekildi.

3 Temmuz 1918: Sultan Beşinci Mehmed Reşad Han vefât etmiş, yerine kardeşi Veliâhd Vahidüddin Efendi, "Altıncı Mehmed"

ünvanıyla tahta geçmişti, Osmanlı, Birinci Cihan Harbi'nin son aylarını yaşıyordu ve müttefikleri ile beraber çözülmek üzereydi.

Sultan Reşad, bu büyük felâketi görmeydi. Kabri Eyyüb Sultan'daki klasik uslupta yapılmış türbesindedir.